

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาแนวคิดเรื่องกรรมตามแนวพุทธศาสนาในนวนิยายของทมยันตีมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องกรรมตามแนวพุทธศาสนาในแง่วรรณคดีวิจารณ์ การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการด้วยวิธีวิจัยเอกสาร แล้วเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ความหมายของกรรมตามแนวพุทธศาสนา คือ การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา ถ้ากระทำดีย่อมได้รับผลดีตอบแทน ถ้ากระทำชั่ว ย่อมได้รับผลชั่วตอบแทนเช่นกัน กิเลสตัณหาก่อให้เกิดกรรม และวิบากหรือผลแห่งกรรมย่อมตามมาเป็นลูกโซ่เกี่ยวพันกันไปไม่มีที่สิ้นสุดจนกว่าจะเข้าถึงนิพพาน หรือการสิ้นสุดแห่งกรรมโดยปฏิบัติตามแนวทางของมรรคมีองค์ 8

กรรมในพระไตรปิฎกแบ่งออกเป็น 4 ชนิดตามผลแห่งกรรมคือ กรรมดำ กรรมขาว กรรมทั้งดำทั้งขาว และกรรมไม่ดำไม่ขาว ส่วนกรรมในอรรถกถาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ แบ่งโดยอาศัยเวลาในการให้ผล แบ่งโดยอาศัยกำลังในการให้ผล แบ่งโดยอาศัยหน้าที่ในการให้ผล

จากการศึกษานวนิยายทั้ง 5 เรื่องพบว่าทมยันตีได้นำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมผ่านการสร้างแนวคิดหลัก การสร้างโครงเรื่อง การสร้างตัวละครและการสร้างบทสนทนาสรุปได้ดังนี้ คือ

นวนิยายเรื่องเงา แนวคิดของเรื่องหลักคือไม่มีผู้ใดจะสามารถหลีกเลี่ยงจากผลกรรมที่ตนเองเคยกระทำไว้ได้ นวนิยายเรื่องจิตา แนวคิดหลักของเรื่องคือการฝึกจิตเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้เราหลุดพ้นจากวัฏสงสาร นวนิยายเรื่องฉาน แนวคิดหลักของเรื่องคือ เราควรใช้ลมหายใจให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะใช้เพื่อฝึกสมาธิ นวนิยายเรื่องมายา แนวคิดหลักของเรื่องคือ สิ่งต่างๆ ในโลกล้วนเป็นภาพลวงตา ดังนั้นจึงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น นวนิยายเรื่องไวษณวี แนวคิดหลักของเรื่องคือ ความตายเป็นเรื่องปกติในชีวิตมนุษย์ จะเห็นได้ว่า แนวคิดหลักในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องล้วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องกรรมทั้งสิ้น

จากการศึกษาโครงเรื่องของนวนิยายทั้ง 5 เรื่อง สรุปได้ดังนี้คือ นวนิยายเรื่องเงา โครงเรื่องคือ เรื่องราวของพญายมที่จำแลงการมาเป็นมนุษย์เพื่อลงโทษผู้กระทำความชั่ว นวนิยายเรื่องจิตา โครงเรื่องคือ เรื่องราวของเด็กผู้หญิงที่มีพลังจิตเหนือมนุษย์ นวนิยายเรื่อง ฉาน โครงเรื่องคือ วิธีการทำสมาธิและลำดับขั้นของฉานผลที่ได้จากการทำสมาธิ นวนิยายเรื่องมายา โครงเรื่องคือ เรื่องราว

ของเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ที่จุติมายังโลกมนุษย์ นวนิยายเรื่องไวษณวิ โคร่งเรื่องคือ เรื่องราวของหญิงสาวที่เป็นภคินีของพระอุมาเทวีเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์

กลวิธีหนึ่งที่ทรมันต์ตั้งใจใช้ในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องนั้นได้แก่ กลวิธีการสร้างเหตุเหนือวิสัย คือสร้างเรื่องให้เกิดความเป็นจริงจากชีวิตจริง โดยอาศัยจินตนาการและความรู้ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทวศาสตร์ ตลอดจนความรู้ทางด้านศาสนาใช้อ้างอิงในนวนิยายทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น

จากการศึกษาตัวละครในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องพบแนวคิดเรื่องกรรมคือความเป็นไปในชีวิตของตัวละครส่วนใหญ่จะเป็นไปเพราะผลของการกระทำทั้งสิ้น ผู้กระทำความดี ย่อมได้รับผลดีตอบแทน และผู้กระทำชั่ว ย่อมได้รับผลชั่วตอบแทนเช่นกัน

กลวิธีที่ใช้คือการสร้างตัวละครแบบเหนือจริงที่ผู้แต่งสร้างขึ้นจากจินตนาการ ลักษณะนิสัยของตัวละครเอกไม่ซับซ้อนและมีบทบาทที่ตั้งแต่ต้นจนจบ ส่วนตัวละครรองเป็นตัวละครที่จำลองมาจากชีวิตจริง ลักษณะนิสัยซับซ้อนเช่นเดียวกับมนุษย์ บุคลิกภาพไม่คงที่ก็จะเปลี่ยนแปลงในตอนท้ายคือเป็นไปในทางที่ดีขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมเหตุสมผลเป็นหลัก

จากการศึกษาบทสนทนาในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องพบว่าทรมันต์ได้ใช้บทสนทนาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมต่อผู้อ่านดังนี้คือ บทสนทนาที่บอกถึงความหมายของกรรมได้แก่การกระทำ, องค์ประกอบของกรรมได้แก่เจตนา, เหตุเกิดของกรรมคือกิเลสตัณหา และการให้ผลที่แน่นอนของกรรมคือกรรมดีย่อมให้ผลดี กรรมชั่วย่อมให้ผลชั่ว

คุณค่าที่ปรากฏในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องนี้ได้แก่คุณค่าทางศีลธรรม คือกล่อมเกลาจิตใจผู้อ่านให้กระทำดีละเว้นจากการกระทำชั่ว ซึ่งเป็นหลักธรรมสำคัญในพุทธศาสนา

อภิปรายผล

จากการศึกษานวนิยายทั้ง 5 เรื่องคือเงา จิตา ฉาน มายา และไวษณวิพบว่า ถึงแม้เนื้อหาในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องจะแตกต่างกันไปตามที่ทรมันต์กำหนดขึ้น แต่ทั้งหมดนั้นก็ล้วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องกรรมตามแนวพุทธศาสนาทั้งสิ้น ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นผลแห่งกรรมจากเรื่องเงา การฝึกจิตจากเรื่องจิตา ลำดับขั้นของการทำสมาธิวิปัสสนาจากเรื่องฉาน สิ่งต่างๆ ล้วนเป็นภาพดวงตาจากเรื่องมายา และความตายคือหน้าที่ที่มนุษย์ทุกคนต้องถือปฏิบัติจากเรื่องไวษณวิ สิ่งหนึ่งที่พบในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องคือการย้าให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของความตายที่ต้องเกิดกับทุกคน ดังนั้นกรรมดีของทรมันต์จึงเป็นไปเพื่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นหลังความตายมากกว่าจะเป็นการก่อกรรมดีเพื่อจะหวังผลในชีวิต

ปัจจุบัน แต่ถึงอย่างไรก็ตามแนวคิดในเรื่องกรรมเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นแนวคิดเรื่องกรรมในระดับชาวบ้าน ไม่ใช่แนวคิดในระดับพระอภิธรรมที่มุ่งเน้นการหลุดพ้นหรือนิพพานเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบว่าแนวคิดของลัทธิสัสตทิจิของพราหมณ์ – ฮินดู ที่เกี่ยวเนื่องกับแนวคิดเรื่องกรรมและแนวทางปฏิบัติเพื่อความสิ้นกรรมในนวนิยายเรื่องจิตา มายา และไวณวี คือ ตราบเท่าที่ผลกรรมยังมีอยู่มนุษย์ยังคงต้องเวียนว่ายตายเกิดอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ร่างกายไม่ใช่ สิ่งสำคัญ ความตายไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัว แต่เป็นเรื่องที่น่ายินดี เพราะเป็นโอกาสที่จะได้อาศัยร่างกายใหม่ภายใต้อาตมัน หรือ จิตดวงเดิมที่เที่ยงแท้และมืออยู่จริงทำกรรมดีให้เพิ่มมากขึ้นจนกว่าจะหลุดพ้นและกลับเข้าไปอยู่ร่วมกับอาตมันใหญ่ที่เป็นต้นกำเนิดของอาตมันทั้งปวง และเนื่องจากศาสนาพราหมณ์ – ฮินดูเป็นศาสนาประเภทเทวนิยม คือนับถือเทพเจ้าเป็นใหญ่ ดังนั้นแม้มนุษย์จะเป็นผู้กระทำกรรมแต่ผลกรรมก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเทพเจ้าด้วยเช่นกัน ดังนั้นทุกการกระทำที่เป็นไปเพื่อความพึงพอใจของเทพเจ้าเช่นการฆ่าสัตว์เพื่อบูชาอุยจึงไม่จัดว่าเป็นบาป

ส่วนในเรื่องแนวทางปฏิบัติเพื่อความสิ้นกรรมนั้นพบแนวคิดที่ว่า เราสามารถกระทำได้ด้วย การตั้งพลังงานบริสุทธิ์จากธรรมชาติมาฟอกดวงจิตให้พัฒนาจากสภาพหยาบไปสู่สภาพละเอียด แล้วเข้าถึงภาวะสุดท้ายอันบริสุทธิ์ขั้นนิรันดร์ได้ด้วยตนเอง

แนวคิดในเรื่องจิตดวงเดิมที่เที่ยงแท้ต่างจากแนวคิดทางพุทธศาสนา คือ พระพุทธเจ้าให้ถือเอาเกณฑ์ว่าสิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นไม่ใช่ตัวตน และสิ่งใดเกิดดับเร็วที่สุด สิ่งนั้นยิ่งแสดงความไม่ใช่ตัวตนชัดเจน จิตของมนุษย์นั้นเกิด – ดับอยู่ตลอดเวลาตลอดคืน ดังนั้นจึงไม่จัดว่าจิตมีตัวตน แต่เป็นเพียงสภาวะที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไปเช่น การได้เห็นหรือได้ยินอะไรบางอย่าง จิตจะถูกยกขึ้นมาจากภวังค์ เหนี่ยวอารมณ์มารับไว้ แล้วจึงมีการรับรู้ มีการพิจารณา มีการเสพอารมณ์ แล้วกลับไปตกอยู่ในภาวะแห่งภวังค์ใหม่ ดับแล้วดับเลย เป็นคนละตัวกับจิตที่จะอยู่ในวิถีใหม่ ซึ่งจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันไปอย่างไม่ขาดสาย จนกว่าจะเกิดภาวะหลุดพ้น (นิพพาน) ด้วยความรู้ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้แสดงไว้ ชัดเจนว่าสามารถกระทำได้โดยรู้ถอนรากและโครงสร้างภพชาติ อันได้แก่อวิชชา ตัณหา อุปาทาน โดยการฝึกมองกายใจตามหลักสติปัฏฐาน 4 อันเป็นแนวทางเดียวเท่านั้น

เป็นที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งว่าเพราะเหตุใดจึงปรากฏแนวคิดของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดูในงานเขียนนวนิยายของทมยันตี จากการศึกษาและสอบถามผู้รู้พบว่าเนื่องจากในระยะหลังที่ผ่านมาทมยันตีประสบปัญหาด้านสุขภาพคือแพทย์ได้ตรวจพบเซลล์มะเร็งในร่างกาย ทมยันตีได้เลือกรักษาตัวด้วยวิธีการทำสมาธิ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าการทำสมาธินั้นจะทำให้อุณภูมิในร่างกายเย็นลง ซึ่งทำให้เซลล์มะเร็งสามารถหยุดการเจริญเติบโตได้ ทมยันตีได้เดินทางไปฝึกสมาธิยังสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะใน

ประเทศอินเดียซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของพุทธศาสนารวมทั้งศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู เป็นไปได้ว่าในช่วงนี้เองที่ทมยันตีได้รับอิทธิพลแนวคิดของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดูเข้ามาด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานวนิยายทั้ง 5 เรื่อง พบว่าควรจะได้มีการศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ จึงขอเสนอแนะดังนี้คือ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของวรรณคดีเรื่องไตรภูมิพระร่วงที่มีต่อนวนิยายของทมยันตีทั้งนี้ นอกจากนวนิยายทั้ง 5 เรื่องที่นำมาศึกษาในครั้งนี้แล้ว ยังพบแนวคิดเรื่องของการกำเนิดสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับที่ปรากฏอยู่ในไตรภูมิพระร่วงในนวนิยายเรื่องอื่นๆ ของทมยันตี ซึ่งนับว่าน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง